

برای همه نتوانستیم به اشتراک بگذاریم، این است که ما می‌خواهیم در توسعه صنعت مان به سمت طرح‌هایی برویم که ضمن توسعه زنجیره و تولید محصولات متنوع، میزان واردات و وابستگی ما را در تولید محصولات نهایی در صنعت پتروشیمی کم کند. البته این همیشه درست نیست، یعنی نمی‌توانیم ونمی‌خواهیم جلوی تمام واردات را بگیریم. تجارت آزاد یعنی صادرات و واردات همیشه باید برقرار باشد، ولی ما در سبد محصولات وارداتی، محصولاتی داریم که محصول عمده محسوب می‌شوند و ما حرکت به سمت تولید این محصولات ارزشمند و البته گرانقیمت را شروع کرده‌ایم.

مادر مقابل ۲۲ میلیون تن صادرات، حدود ۱/۳ میلیون تن محصول پتروشیمی وارد می‌کنیم. کل واردات محصولات پتروشیمی، ۲۸۵ تاییپ است که

پتروشیمی، ایجاد بنگاه‌های کوچک و بزرگ در پایین دست و ایجاد رونق و اشتغال، طرح‌های پیشران را تعریف کرده‌ایم. طرح‌های پیشران طرح‌هایی هستند که با این اولویت‌هایی که ذکر شد در چهار شاخه متانول، پروپیلن، اتیلن و بنزن، توسعه پیدا می‌کنند. برای متانول ۴ طرح، پروپیلن ۱۰ طرح، برای اتیلن و بنزن هر کدام ۳ طرح، را تعریف کردیم که مجموعاً ۲۰ طرح ارزشمند می‌شود.

■ آیا توسعه تولید پروپیلن راه عبور به پایین دست صنعت است؟

مهم‌ترین شاخه که الان ما روی آن تمرکز کردیم، شاخه پروپیلن است. چون خیلی مهم است. در حال حاضر در کشور ما ۹۵۰ هزار تن در سال پروپیلن در صنعت پتروشیمی و البته میزان کمی در پالایشگاه‌ها تولید می‌شود. با طرح‌هایی که در دست اجرا داریم،

جاهایی که امکان تأمین آب به میزان مناسب هست، می‌توان از مسیر پروپیلن، به اجرا در آورد.

■ این طرح جامع تولید پروپیلن دقیقاً چیست؟

یک؛ احداث سه طرح MPT به ظرفیت هریک ۴۷۰ هزار تن در منطقه عسلویه، مبتنی بر مصرف پنج میلیون تن متانول که در آنجا به آسانی در دسترس است و تولید ۱/۴ میلیون تن پروپیلن در سال برای توسعه طرح‌های پیشران در استان‌های جنوبی.

دو؛ در منطقه اسلام آباد غرب که آب کافی از طریق سد آزادی موجود بود طرح GTPP (تبدیل گاز به متانول و متانول به پروپیلن و تبدیل پروپیلن به پلی پروپیلن) با ظرفیت ۱۲۰ هزار تن پروپیلن را تعریف کردیم، یعنی از گاز طبیعی به سمت تولید پروپیلن و بعد به سمت پلی پروپیلن برویم و با پلی پروپیلن تولیدی در آن استان و استان‌های همجوار، طرح‌های پایین دست را فعال کنیم.

سه؛ طرح‌های تولید پروپیلن در امیرآباد به ظرفیت حدود ۳۶۰ هزار تن در سال را داریم که از مسیر گاز طبیعی به متانول و سپس پروپیلن و در نهایت توسعه صنایع پایین دستی در استان‌های نوار ساحلی خزر و استان‌های شمالی را دنبال می‌کنیم.

چهار؛ یک طرح GTPP با ظرفیت تولید ۱۲۰ هزار تن در سال را نیز در منطقه انزلی تعریف کرده‌ایم که آن هم مثل اسلام آباد است و در استان‌های گیلان، مازندران و گلستان که حداقل ۷ میلیون جمعیت دارد، از طریق تولید پلی پروپیلن و ایجاد کارخانه‌های متوسط و کوچک می‌توانیم اشتغال مناسبی ایجاد کنیم.

■ هدف این طرح‌ها افزایش صادرات است یا مصرف داخل؟

فعلاً هدف تکمیل نیاز داخل و کاهش وابستگی به واردات محصولات عمده است. مثلاً پلیمر سوپر جاذب (SAP) ۸۰ هزار تن در سال واردات داریم. یکی از طرح‌های پیشران تولید پلیمر سوپر جاذب SAP است. در این محصول کمبود داریم. محصولی که برای تولید کالاهایی که جاذب رطوبت هستند مانند پوشک و تجهیزات پزشکی و داروسازی استفاده می‌کنیم. الان متأسفانه از مسیر پروپیلن تولیدی فقط دو نوع محصول یعنی، پلی پروپیلن و مقداری هم دواتیل هگزانول تولید می‌کنیم که البته یکی از دلایل آن کمبود پروپیلن نیز هست. در سال ۱۴۰۴ به جایی می‌رسیم که تنوع ایجاد می‌کنیم و این تنوع مثل یک قیف است که دهانه‌اش مدام باز می‌شود و پایین دست را کلاً توسعه می‌دهد. هر چقدر زنجیره را پایین تر ببریم، محصولات ارزشمندتری می‌توانیم تولید کنیم و بی‌نیاز از محصولات وارداتی می‌شویم.

■ اشاره کردید که دیگر مجوزها را بر اساس دسترسی خوراک صادر نمی‌کنید و مسیر توسعه را بر مبنای بازار ادامه می‌دهید. می‌توانیم بگوییم در این دولت تغییر نگاه ایجاد شد؟

بله. به این سمت در حال حرکتیم. توجه به جذابیت‌های بازار منجر به توسعه بسیار ارزشمند صنایع پایین دست می‌شود و در این دولت نوع نگاه به تعریف طرح‌ها تغییر کرد. بر همین اساس طرح‌های پیشران از سمت بازار و نیاز بازار آمده است نه از مسیر خوراک‌های قابل دسترسی.

با همین نگاه که صنعت باید کیفی سازی شود و تاب‌آوری و پایداری آن افزایش پیدا کند و با طوفان‌های محیطی و سیاسی دچار عارضه و آفت نشود، توانستیم

توجه به جذابیت‌های بازار منجر به توسعه بسیار ارزشمند صنایع پایین دست می‌شود و در این دولت نوع نگاه به تعریف طرح‌ها تغییر کرد. بر همین اساس طرح‌های پیشران از سمت بازار و نیاز بازار آمده است نه از مسیر خوراک‌های قابل دسترسی

مثل طرح سلمان فارسی، کیان و تغییر کاتالیست پالایشگاه شان‌نداراک، ظرفیت تولید پروپیلن به حدود ۲ میلیون تن در سال ۱۴۰۴ می‌رسد. در حال حاضر طرح جامع افزایش ظرفیت تولید پروپیلن را تعریف کرده‌ایم که این رقم به چهار میلیون تن ظرفیت تولید پروپیلن در سال ۱۴۰۴ افزایش پیدا کند. طبیعتاً برای توسعه زنجیره پروپیلن که بسیار هم زنجیره حیاتی محسوب میشه اول باید پروپیلن تولید کنیم و بعد زنجیره را از آن مسیر ادامه دهیم. در این راستا، بهترین مسیر، مسیر متانول به پروپیلن است. متانول تولیدی کشور زیاد است و در ۱۴۰۴ ۲۳ میلیون تن می‌رسد. پنج میلیون تن آن را برای تبدیل به پروپیلن در پارک پروپیلن عسلویه به نظر گرفته‌ایم و دانش فنی آن را هم پس از سال‌ها تلاش در شرکت پژوهش فناوری پتروشیمی توسعه داده‌ایم. طرح تبدیل متانول به پروپیلن MPT با ظرفیت‌های ۴۷۰ هزار تنی تعریف کردیم و با افزایش ظرفیت تولید پروپیلن، طرح‌های کلیدی و ارزشمند را در استان‌های مرکزی کشور، آن

۵۵ نوع آنکه ۷۰ درصد واردات را نیز شامل می‌شود، محصولات عمده هستند یعنی تولید این محصولات اقتصادی است و توجه دارد. قیمت تمام شده این بخش بالاست و محصولات ارزشمند و گرانقیمتی هستند. در حال حاضر بخشی از این ۷۰ درصد را در برنامه تولید گذاشته‌ایم که حدود دو و نیم میلیون تن ظرفیت ایجاد خواهد کرد.

لذا در بحث سوم کیفی سازی، با این نگاه که واردات را کم کنیم و زنجیره را توسعه بدهیم، جلو رفته‌ایم. برای این توسعه زنجیره، مجبور بودیم به سمت تعریف طرح‌هایی برویم که یک؛ میزان واردات کم شود، دو؛ توسعه زنجیره انجام شود و سه؛ در صنایع پایین دستی صنعت پتروشیمی هم اشتغال جذاب و پایدار ایجاد کند. در حال حاضر متناسب با میزان نیازمان در حال واردات هستیم. به این منظور با استراتژی جلوگیری از واردات محصولات عمده، توسعه زنجیره در پایین دست پتروشیمی و تکمیل زنجیره ارزش در خود صنعت